

POPULÄRVETENSKAPLIG SAMMANFATTNING (kan även bifogas som bilaga)

Organisationens namn

Sámiid Riikkasearvi, SSR

Projekttitel

CWD – information, provtagning och smittspridning inom renskötseln

Sammanfattning

Grunden för en långsiktig, livskraftig och hållbar renskötsel med friska renar bygger på naturbete och fri strövning. Men den fria strövningen vara en utmaning då eventuella sjukdomar kan spridas på större områden genom att renarna vandrar. Samtidigt ökar risken för smittspridning inom den specifika renhjorden än mer om renarna samlas för tätt ihop.

Chronic Wasting Disease CWD, eller avmagringssjuka som den kallas på svenska, påträffades 2016 på vildren i Norge. När CWD upptäcktes i vildren i Norge påbörjade de en omfattande provtagning både på vilda renar och tamren. Norska staten beslutade även slakta ut hela vildrenspopulationen. Provtagningen och insatserna på norsk sida har dock hittills visat att den smittsamma typen av CWD endast är hälsosam. Det har dämpat den inledande akuta oron för CWD inom renskötseln. Diskussioner pågår dock fortfarande om hur smittspridning kan minskas inom renskötseln och det finns ett stort behov av att informationsutskick och kunskapshöjande insatser fortsätter.

Under hösten 2018 kom övervakningsprogrammet igång med provtagning för CWD på hjorddjur. För att provtagningen inom renskötseln ska ge bästa möjliga resultat behövs kunskap om renskötselns förutsättningar. Om provtagningen påverkar hur renskötseln bedrivs och sämre djurskydd. Renskötseln styrs efter väder och rådande förutsättningar. Snabba beslut tas beroende på förändringar i väder, betningsområden och renarnas kondition m.m. Allt för att renarna ska ha det så bra som möjligt. SSR har genom projektet haft möjlighet att hjälpa till att utvärdera om provtagningen kan gå till med fokus på att planeringen och genomförandet av övervakningen blir det bästa möjliga utifrån renskötselns förutsättningar. För att minska risken för smittspridning inom renskötseln för både CWD men även andra smittsamma sjukdomar behövs information och kunskapshöjning om smittskydd. SSR har under projektet informerat om smittspridning både genom direkt rådgivning till renägare och fysiska träffar samt genom informationsutskick, hemsidan och organisationens sociala medier. Detta möjliggör för renskötarna/rennärarna att minska risken för ohälsa generellt men också minska risken för spridning av nya sjukdomar såsom CWD. Rennäringen står bättre förberedd för eventuella insatser minska risken för förlust av ren på grund av sjukdom samt minska risken för att smitta sprids till nya områden.